

Arbejdsløshedstal

Overraskende fald i arbejdsløsheden

Den registrerede arbejdsløshed faldt overraskende med 2.400 i april måned. Ligeså glædeligt faldt bruttoledigheden med 1.200 fuldtidspersoner. Tallene skal dog tolkes forsigtigt. Mange er ikke medlem af en a-kasse, og det faktum, at beskæftigelsen i 2009 faldt mere end dobbelt så meget som ledigheden steg, viser, at ledighedstallene undervurderer nedturen på arbejdsmarkedet.

af Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**
& Arbejdsmarkedsøkonom **Erik Bjørsted**

28. maj 2010

Analysens hovedkonklusioner

- Den registrerede arbejdsløshed faldt fra marts til april måned med 2.400. Samlet er der nu 114.300 arbejdsløse fuldtidspersoner, hvilket svarer til 4,1 pct. af arbejdsstyrken.
- Tælles de aktiverede med, er arbejdsløsheden (bruttoledigheden) faldet med 1.200 fuldtidspersoner, således at der var godt 160.000 bruttoledige i april.
- AE mener, det er for tidligt at aflyse nedturen på arbejdsmarkedet. Dertil er væksten for lav, ligesom beskæftigelsesindikatorerne fortsat peger på, at der netto bliver nedlagt flere arbejdspladser, end der skabes.
- Faldet i den registrerede arbejdsløshed kan dække over en fortsat faldende arbejdsstyrke, at opsvinget er langt kraftigere, end det statistikkerne viser, eller at de senere års produktivitetsefterslæb ikke indhentes i det ventede omfang.

Kontakt

Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33557712
Mobil 28424272
fip@ae.dk

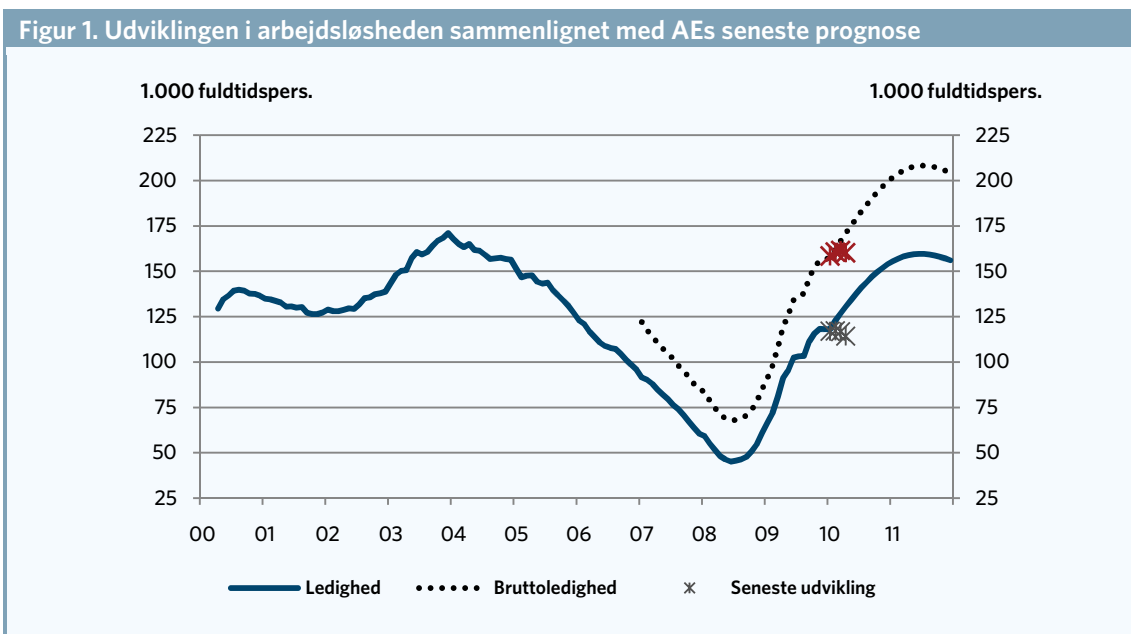
Kommunikationschef
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

2.400 færre ledige i april

Den registrerede arbejdsløshed er faldet med 2.400 fuldtidspersoner fra marts til april måned. Dermed er den registrerede arbejdsløshed nu 114.300 fuldtidspersoner, hvilket svarer til en arbejdsløshedsprocent på 4,1 pct.

Det er en glædelig nyhed, og selv om de aktiverede tælles med, er arbejdsløsheden (bruttoledigheden) også faldet med 1.200 fuldtidspersoner (sæsonkorrigeret) i april. Bruttoledigheden udgør dermed godt 160.000 fuldtidspersoner.

Figur 1 viser den seneste udvikling i den registrerede ledighed og bruttoledigheden sammenholdt med AEs prognose fra marts 2010. Som det fremgår, er både den registrerede ledighed og bruttoledigheden steget noget mindre end forudsagt i vores prognose.

Kilde: AE på baggrund af ADAM.

På trods af den stagnerende og let faldende udvikling i den registrerede arbejdsløshed er det AEs forventning, at arbejdsløsheden vil begynde at stige igen. Styrken i stigningerne vil dog være langt mindre end tidligere, og vi kommer med dagens tal efter alt at dømme til at nedjustere vores prognose for arbejdsløsheden. Om vi også kommer til at justere vores beskæftigelsesprognose i mere positiv retning, er endnu for tidligt at sige, da vi endnu ikke har beskæftigelsestal for 1. kvartal 2010.

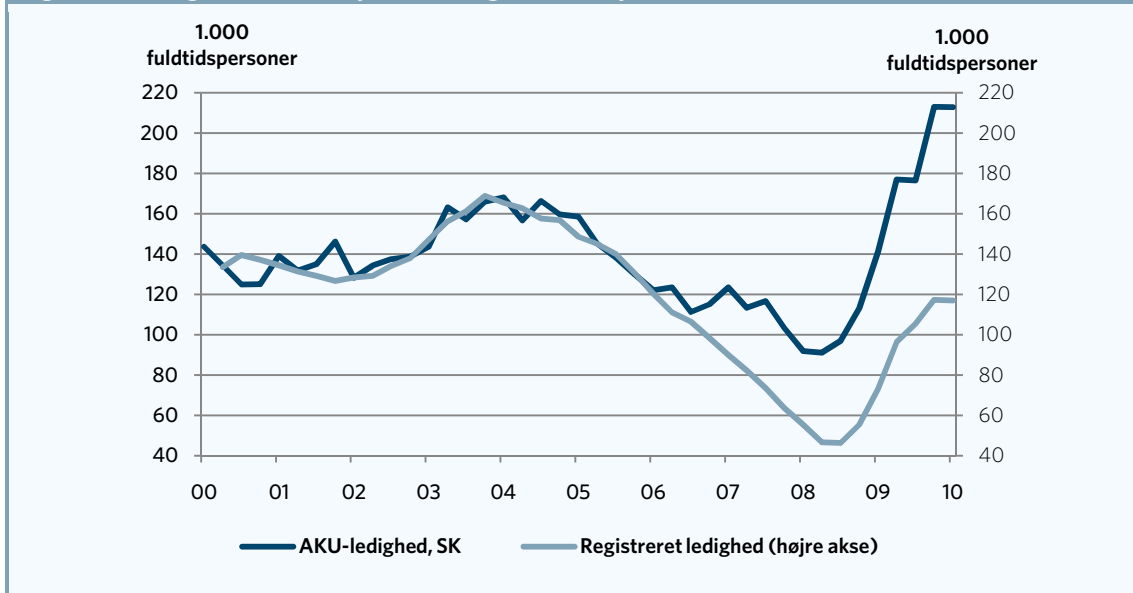
Faldet i den registrerede arbejdsløshed kan dække over en fortsat faldende arbejdsstyrke, at opsvinget er langt kraftigere, end det statistikkerne viser, eller at de senere års produktivitetsefterslæb ikke indhentes i det ventede omfang.

Ledighedstallene undervurderer nedturen på arbejdsmarkedet

Niveauet og udviklingen i den registrerede arbejdsløshed er præget af stor usikkerhed. Det skyldes ikke mindst, at ca. ½ mio. danskere ikke er medlem af en a-kasse. 370.000 af disse kan i tilfælde af arbejdsløshed heller ikke få kontanthjælp, fordi deres ægtefælle tjener for meget, eller de har en formue. Sammenligner man med udviklingen i AKU-ledigheden fra Danmarks Statistik, er arbejdsløsheden, når

man ser bort fra de studerende, siden bunden steget med ca. 100.000 iflg. AKU-statistikken, mens den registrerede ledighed "kun" er steget med ca. 70.000. Meget tyder altså på, at stigningen i den registrerede arbejdsløshed er undervurderet med ca. 30.000 personer.

Figur 2. Den registrerede arbejdsløshed og AKU-arbejdsløsheden

Anm.: Data er sæsonkorrigeret.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Samtidig er det bemærkelsesværdigt, at beskæftigelsen i 2009 falder mere end dobbelt så meget, som ledigheden steg. Normalt vil ca. 60-70 pct. af faldet i beskæftigelsen slå ud i stigende ledighed. Ved denne krise har det indtil videre været under halvdelen. Det betyder, at den registrerede arbejdsstyrke er faldet kraftigt.

Præcis hvad den store nedgang i arbejdsstyrken modsvarer, står ikke klart. Når man kigger på udviklingen i antallet af overførselsmodtagere, ud over dem der er registreret arbejdsløse (inkl. aktiverede), er der intet, der slår markant ud. Der er ikke blevet nævneværdigt færre eller flere personer på overførselsindkomst uden for arbejdsstyrken. Der kan ligge et bidrag fra arbejdsløse på selvvalgt uddannelse, men det rykker formentlig ikke det store. Det er derfor tilsyneladende andre steder, vi skal lede efter forklaringen på det markante fald i arbejdsstyrken.

Der ligger formentlig et pænt bidrag fra den udenlandske arbejdskraft. Nationalregnskabs indikator for udenlandsk arbejdskraft viser fra 3. kvartal 2008 til 4. kvartal 2009 en nedgang på omkring 15.500 personer. Når det er sagt, skal det bemærkes, at der er enorm usikkerhed omkring opgørelsen af den udenlandske arbejdskraft.¹

Endelig er der helt sikkert et større bidrag fra unge, der enten ikke længere deltager på arbejdsmarkedet, eller som i lyset af jobsituationen vælger ikke at træde ind på arbejdsmarkedet. Det bekræftes af en pæn stigning i antallet af SU-modtagere. Fra 3. kvartal 2008 til 4. kvartal 2009 er antallet af SU-

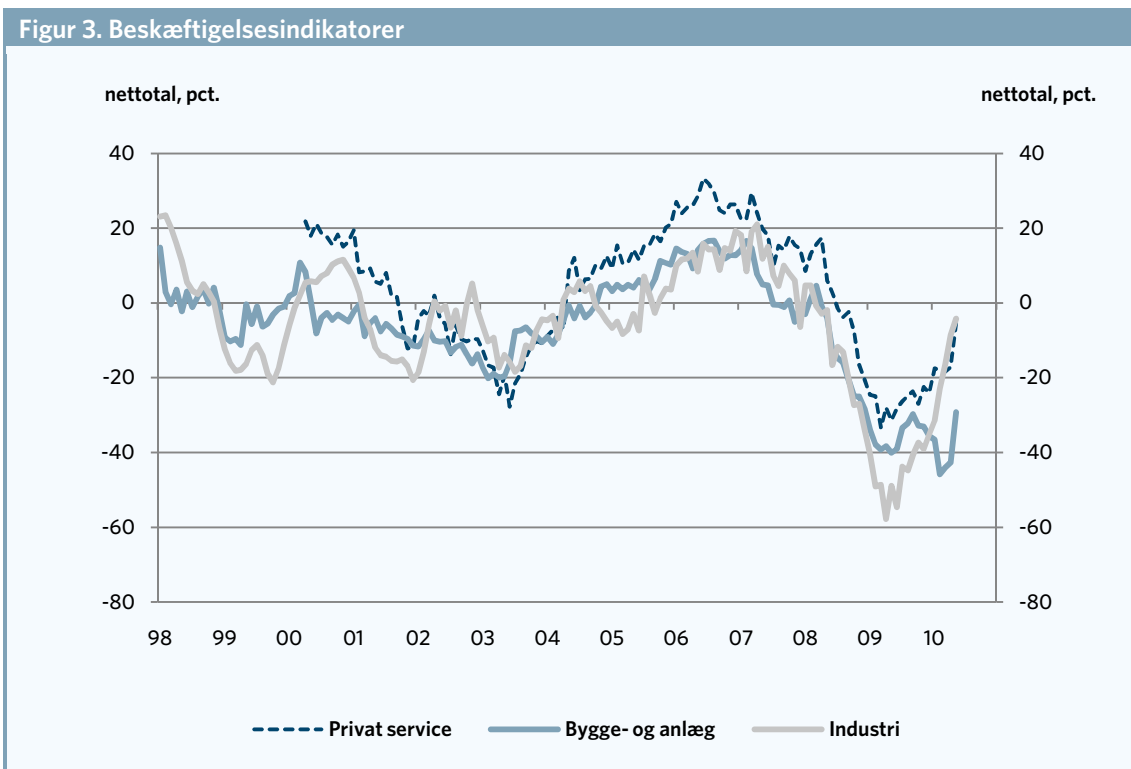
¹ En opgørelse fra arbejdsmarkedsstyrelsen omkring "Antal udenlandske borgere med ophold og løn i Danmark" tyder ikke på nogen nævneværdig nedgang.

modtagere (inklusive voksen-SU) steget med 11.500 fuldtidspersoner.² Men hvad mere interessant er, så dækker det over et fald i antallet af personer, der har ret til SU, men som fravælger ydelsen (ikke klipper), på 15.000 fuldtidspersoner. Det vil sige, at der har været en meget markant stigning i antallet af personer på SU, som ligeledes får ydelsen udbetalt (klipper). Alt i alt en klar indikation af dels flere studerende, men også af at færre studerende nu har en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Samtidig øger antallet af personer i arbejdsfordeling den registrerede arbejdsløshed. Personer på arbejdsfordeling arbejder færre timer end normalt i deres virksomhed, men får så til gengæld supplementende dagpenge for de timer, der mangler op til normal tid. Ordningen indebærer, at man mindst får dagpenge to dage om ugen og arbejder resten af tiden, eller at man f.eks. arbejder 1 uge og er 1 uge på dagpenge³. I de uger personen er på dagpenge, tæller vedkommende med i arbejdsløshedsstatistikken, i det omfang vedkommende får udbetalt dagpenge. Men samtidig tæller personen med i beskæftigelsesstatistikken, da de jo stadig har en vedvarende tilknytning til den virksomhed, de arbejder i. Renses arbejdsløshedstallene for personer på arbejdsfordeling, har stigningen i arbejdsløsheden været mindre, hvorfor faldet i arbejdsstyrken har været endnu større.

Beskæftigelsesindikatorer peger på fortsat nedgang

At vendingen på arbejdsmarkedet synes meget usikker understreges af, at beskæftigelsesindikatorerne fra dagens konjunkturbarometer. For alle de tre private hovedbrancher, bygge- og anlægssektoren, industrien og service peger indikatorerne fortsat på faldende beskæftigelse. Det fremgår af figur 3. Når det er sagt, så tegner styrken i nedgangen langt mindre end tidligere.

Anm.: Beskæftigelsesindikatoren afspejler virksomhedernes vurdering af udviklingen i måneden og de foregående to måneder.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

² AEs sæsonkorrektions pba. tal fra DREAM-registret.

³ Der er også mulighed for 2 ugers arbejde fulgt af 1 uges ledighed eller med 2 ugers arbejde fulgt af 2 ugers ledighed.

Et andet forhold, der peger på et fortsat svagt arbejdsmarked, er, at antallet af ledige stillinger på Jobnet fortsat ligger meget lavt. Siden toppen i 2008, hvor der var knap 50.000 ledige stillinger på en måned, har vi senest set ca. 17.250 ledige stillinger i april 2010 (sæsonkorrigeret). Dermed er antallet af ledige stillinger faldet med ca. 64 pct. i løbet af 2009.

Arbejdsløshed opstår bl.a. pga. fyringer, men udbuddet af ledige stillinger spiller også ind. Hvis udbuddet af ledige stillinger falder, vil arbejdsløsheden stige. Derfor giver udviklingen i antallet af ledige stillinger i økonomien et meget vigtigt fingerpeg om tilstanden på arbejdsmarkedet.

Sidst men ikke mindst kan vi ikke komme uden om, at væksten tegner for lav til, at arbejdsmarkedet kan vende nu. Væksten i både 3. og 4. kvartal 2009 var med $\frac{1}{4}$ pct. i begge kvartaler positiv, men et stykke under normalvækst. Normalvækst på kvartalsbasis er ca. 0,4-0,5 pct., hvilket vil sige, at væksten skal op på ca. 1½-2 pct., før der er håb om en vending på arbejdsmarkedet. Dertil kommer, at der fortsat er masser af ledig kapacitet i virksomhederne til at producere mere, uden at virksomhederne af den grund behøver ansætte flere medarbejdere eller behøver investere i flere maskiner eller anlæg.